

Սերգեյ Սուրենի Հայրապետյան

✉ haysers@ysu.am

R⁶

Քիմիայի գիտահետազոտական կենտրոն

Եկոլոգիական անվտանգության լաբորատորիա
Ավագ գիտական աշխատող

Կրթություն

Հաստատություն	Հայաստանի գյուղատնտեսական ինստիտուտ
Ֆակուլտետ	Այգեգործական
Տարեթիվ	1977 - 1982
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	2012
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Քիմիական գիտություններ
Գիտական թեմա	Կառուցվածքային և որքմատագրաֆիական պարամետրերի բարձր վերարտադրելիությամբ հիբրիդային սիլիկահողային սորբենտներ

Հաստատություն	ԵրՕՆԵՄ ԻՌԵԱ
Տարեթիվ	1990
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Քիմիական գիտություններ
Գիտական թեմա	Սիլիկազոլի հիման նորսորբենտներ և կրիչներ քրոմատագրաֆիայի համար

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Րусский English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված	2005 մինչ օրս
Պաշտոն	ավագ գիտաշխատող

Գիտական հետաքրքրություններ

- Նոր տեսակի սորբենտների սինթեզ
- Զրոմատագրաֆիա

Պետական մրցանակներ և պատվավոր կոչումներ

2005 ՀՀ նախագահի մրցանակ բնագիտության բնագավառում

Հրապարակումներ

Հոդված

FRACTALITY OF THE RIVERS NETWORK OF THE LAKE SEVAN BASIN

G. S. SIMONYAN, A. G. SIMONYAN, H. G. KHACHATRYAN, L. S. BANYAN, S. S. HAYRAPETYAN,

L. A. MARGARYAN

Journal of the Balkan Tribological Association 2025 93-101

Հոդված

EVALUATION OF AIR POLLUTION RISKS TO HUMAN HEALTH FROM MINING AREAS IN KAPAN TOWN OF ARMENIA

L. A. MARGARYAN, H. G. KHACHATRYAN, G. S. SIMONYAN, A. A. ARAKELYAN, A. H. NERSISYAN,

L. S. BANYAN, S. S. HAYRAPETYAN, A. I. MARTIRYAN

Journal of Environmental Protection and Ecology 2025 825-832

Հոդված

ASSESSMENT OF A SELF-PURIFICATION CAPACITY OF VOGHJI RIVER UNDER THE ENVIRONMENTAL RISK

L. A. Margaryan, A. A. Arakelyan, A. M. Khachatryan, G.S. Simonyan, L.S. Banyan, S.S. Hayrapetyan

Journal of Environmental Protection and Ecology 2024 374-381

Հոդված

EFFECT OF CELLULOSE FUNCTIONALISED WITH PHOSPHORIC ACID ON THE SORPTION PROPERTIES OF SORBENTS BASED ON BENTONITE AND DIATOMITE

S. S. HAYRAPETYAN, M. S. HAYRAPETYAN, G. S. SIMONYAN, L. A. MARGARYAN, M. S. CHOBANYAN,

H. G. KHACHATRYAN

Oxidation Communications 2024 151-162

Հոդված

STUDY OF THE PROCESSES IN ACID MINING DRAINAGE WASTES DURING ITS NEUTRALISATION WITH SODIUM HYDROXIDE

S. S. HAYRAPETYAN, L. A. MARGARYAN, L. S. BANYAN, G. S. SIMONYAN, A. S. ARAKELYAN,

H. G. KHACHATRYAN

Journal of Environmental Protection and Ecology 2024 411-419

Հոդված

Ion-chromatographic determination of common anions in drinking water in some regions of the Republic of Armenia

Avetis Tsaturyan, Lusine Sahakyan, Lusine Hayrapetyan, Ela Minasyan, Ani Chakhoyan,

Sergey Hayrapetyan, Ashot Saghyan

Pharmacia 2024 e135658

Հոդված

Sterols Content of Fruiting Bodies of Medicinal Artist's Bracket Mushroom *Ganoderma applanatum* (Agaricomycetes) Collected in Armenia

Susanna M. Badalyan, Sergey S. Hayrapetyan

International Journal of Medicinal Mushrooms 2023 65-74

Հոդված

IDENTIFICATION OF PHYTOSTEROLS IN *Coriandrum sativum* L. SEEDS AS FUNCTION OF THEIR GERMINATION

S. S. HAYRAPETYAN, L. S. HAYRAPETYAN, D. A. MARTIROSYAN, A. R. SUKIASYAN, A. A. GRIGORYAN

Oxidation Communications 2023 413-419

Հոդված

OLIVINE-BASED SORBENTS FOR REMOVAL OF HEAVY METALS

M. S. HAYRAPETYAN, S. S. HAYRAPETYAN, H. G. KHACHATRYAN

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2023 90-99

Հոդված

Оценка пригодности вод реки Вохчи для орошения в загородной черте города Капан

Л.А. Маргарян, С.С. Айрапетян, А.М. Хачатрян, Л.С. Банян, А.И. Мартирян

Ճգնաժամային կառավարում և տեխնոլոգիաներ 2023 108-110

Հոդված

СОРБЦИОННЫЕ СВОЙСТВА СОРБЕНТА НА ОСНОВЕ БЕНТОНИТА-ДИАТОМИТА ПО ОТНОШЕНИЮ К ЩЕЛОЧНЫМ МЕТАЛЛАМ

С. С. Айрапетян, М. С. Айрапетян, А.С. Аракелян, Л.А. Маргарян, А.Г. Хачатрян

Chemical Journal of Armenia 2023 330-337

Հոդված

New Parameter for Characterization of Dispersed Systems

Sergey Hayrapetyan, Gevorg Simonyan

Online Journal of Materials Science 2022 12-15

Հոդված

THE INFLUENCE OF ACIDIC TREATMENT OF MINERAL CONDITIONERS ON THEIR STRUCTURE-FORMING PROPERTIES

S.S.Hayrapetyan, L.S.Banyan, H.G.Khachatryan, M. S. Chobanyan, V. A. Hovhannisyan

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2022 1-9

Հոդված

THE INFLUENCE OF THE ACIDIC TREATMENT OF PEAT ON ITS SORPTION PROPERTIES

S.S.Hayrapetyan, L.S.Banyan, L.A.Margaryan, H.G.Khachatryan, A.I.Martiryam

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2022 120-125

Հոդված

КОМПОЗИТНЫЕ СОРБЕНТЫ НА ОСНОВЕ ДИАТОМИТ-БЕНТОНИТА И БУМАГИ ДЛЯ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ФОСФОРА ИЗ ВОДНЫХ СИСТЕМ

М. С. Айрапетян, С. С. Айрапетян, Л. А. Маргарян, В. А. Оганнисян, Л. С. Банян

Экологическая химия 2021 101-105

Հոդված

COMPOSITE SORBENTS BASED ON DIATOMITE-BENTONITE AND PAPER-PULP FOR THE REMOVAL OF HEAVY METALS

S. S. Hayrapetyan, M. S. Hayrapetyan, A. I. Martiryan, H. H. Darbinyan, H. G. Khachatryan

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2021 125-135

Հոդված

Assessment of self-purification chemical processes of the river Hrazdan in Armenia

L. A. MARGARYAN, S. S. HAYRAPETYAN, L. S. BANYAN, A. I. MARTIRYAN

Chemical Journal of Armenia 2021 239-244

Հոդված

Express evaluation of sorption mechanism on peat containing materials

Gevorgyan Silva A., Khachatryan Hambardzum G., Hayrapetyan Sergey S., Hayrapetyan Martin S.

PERIODICO TCHE QUIMICA 2020 469-477

Հոդված

Structuring of effluent particles by means of treatment of bentonite base mineral conditioners

S.S.Hayrapetyan, L.S.Banyan, G.P.Pirumyan

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2020 26-32

Հոդված

Определение сорбционной емкости торфа по Sr, Zn и Fe

С.А.Геворгян, С.С.Айрапетян, Д.А.Мартirosян

Химический Журнал Армении 2018 62-67

Հոդված

ВЛИЯНИЕ pH НА Z-ПОТЕНЦИАЛ, РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ЧАСТИЦ ПО РАЗМЕРАМ И МУТНОСТЬ РАСТВОРА ПОЛИЭЛЕКТРОЛИТА ZETAG 9014

Л.С.Айрапетян, С.С.Айрапетян, А.А.Микаелян

Химический Журнал Армении 2018 68-82

Հոդված

A Method For Evaluating the Sorption Capacity of The Sorbents

S.S. Hayrapetyan, M.S. Hayrapetyan

International Journal of Modern Engineering Research 2017 48-55

http://www.ijmer.com/papers/Vol7_issue6/Version-1/G7614855.pdf

---

Հոդված

Effect of modification surface of peat with chitosan on sorption of copper ions

Hayrapetyan S.,S., Gevorgyan S.A.

Proceedings of the YSU B: Chemical and Biological Sciences 2017 17-20

<http://www.ysu.am/science/hy/journals>

Հոդված

Исследование процессов флокуляции бентонитовой суспензии органическими флокулянтами

С.С.Айрапетян, Г.П.Пирумян, Л. С. Айрапетян,, С. Ф. Барегамян

Экологическая химия 2017 1-5

Հոդված

Effect of modification surface of peat with chitosan on sorption of copper ions

S.A.Gevorgyan, S.S.Hayrapetyan

Proceedings of the YSU A. Physical and Mathematical Sciences 2017 17-20

Հոդված

Sorption Properties of a Bentonite Based Material for Removal of Uranium from Alum Shale Leachate

S. Hayrapetyan, L. Hayrapetyan

Journal of Chemistry and Chemical Engineering 2016 170-179

https://www.researchgate.net/journal/1934-7375_JOURNAL_OF_CHEMISTRY_AND_CHEMICA...

Հոդված

ИССЛЕДОВАНИЕ СОРБЦИОННЫХ СВОЙСТВ ТОРФА ДЛЯ УДАЛЕНИЯ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ

С.С.Айрапетян, С.А.Геворгян, Л.С.Айрапетян, С.Ф.Барегамян, Г.П.Пирумян

Химический Журнал Армении 2016 257-265

Գիտաժողովի նյութ

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСАЖДЕНИЯ СТРУВИТА ДЛЯ ИЗВЛЕЧЕНИЯ АЗОТА ИЗ СТОЧНЫХ ВОД

Маргарян Л.А., Айрапетян С.С., Банян Л.С., Мартирян А.И.

Գիտաժողովի նյութ

Оценка воздействия заброшенной руды Капан на качество воды реки Каварт

Хачатрян А.М., Айрапетян С. С., Маргарян Л.А.

Գիտաժողովի նյութ

THE STRUCTURING OF THE CATIONIC POLYMER ZETAG 9014 WITH THE CHANGES OF THE pH

S.S. HAYRAPETYAN, L.A. MARGARYAN, L.S. BANYAN, G.P. PIRUMYAN

Գիտաժողովի նյութ

CELLULOSE CONTAINING COMPOSITE SORBENTS TO REMOVE HEAVY METALS FROM WASTEWATER

S.S. HAYRAPETYAN, M.S. HAYRAPETYAN, L.A. MARGARYAN, L.S. BANYAN, G.P. PIRUMYAN

Գիտաժողովի նյութ

STUDY OF TN/TP RATIO CHANGES DEPENDING ON WATER LEVEL VARIATION IN THE LAKE SEVAN

Liana MARGARYAN, Sergey HAYRAPETYAN, Lilit BANYAN, Armen MARTIRYAN

Գիտաժողովի նյութ

ASSESSING CLIMATE CHANGE IMPACT ON WATER QUALITY OF THE RIVER VOGHJI

Liana MARGARYAN, Anrdanik KHACHATRYAN, Sergey HAYRAPETYAN, Gevorg SIMONYAN

Գիտաժողովի նյութ

COMPOSITE CHITOSAN - SILICA GEL CONTAINING SORBENTS

S.S.Hayrapetyan, M.S.Hayrapetyan, L.S.Banyan, L.A.Margaryan

Արտոնագիր

Միկրոզնային կոմպոզիտային սորբենտի ստացման եղանակ

Սերգեյ Սուրենի Հայրապետյան, Գևորգ Պետրոսի փիրումյան

Արտոնագիր

Մազնիսական հատկություն ունեցող միկրոզնային կոմպոզիտային սորբենտի ստացման եղանակ

Սերգեյ Սուրենի Հայրապետյան, Գևորգ Պետրոսի Փիրումյան

Արտոնագիր

Композиционный флокулянт

С.С.Айрапетян, Т.Д.Шарашидзе

Գիտաժողովի նյութ

COMPOSITE SORBENT BASED ON HUMIC ACIDS AND ALUMINOSILICATES

Hayrapetyan Martin, Hayrapetyan Sergey, Margaryan Liana, Banyan Lilit, Martiryan Armen

---

Գիտաժողովի նյութ

ВЛИЯНИЕ ТОРФА НА ПРОЦЕССЫ АДСОРБЦИИ НЕКОТОРЫХ МЕТАЛЛОВ ИЗ ШАХТНЫХ ДРЕНАЖНЫХ ВОД

Айрапетян С.С., Аракелян А.С., Айрапетян М.С., Маргарян Л. А., Хачатрян А. Г.

Գիտաժողովի նյութ

Investigation of the processes occurring in water of acid mine drainage during their exposure

S.Hayrapetyan, M.Chobanyan, V.Hovhannisyan, A. Kirakosyan, A.Sukiasyan, P.Gikas

---

Գիտաժողովի նյութ

ОЦЕНКА АНТРОПОГЕННЫХ НАГРУЗОК НА ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ОЗЕРА СЕВАН

Маргарян Лиана Арменовна, Нерсисян Аракся Оганесовна, Аракелян Александр Андраникович,

Айрапетян Сергей Суренович, Симонян Геворг Саргисович
